

Mga Panitikan sa Rehiyon IV

Rehiyon IV-A

Rehiyon IV-B

“

**Bakit hinati sa
dalawa ang
Rehiyong Timog
Katagalugan?**

Utos Pampangasiwaan bilang 103 (EO103)

- Ika-17 ng Mayo, 2001
- Pangulong Gloria Macapagal Arroyo

Mga dahilan:

- Upang isulong ang kahusayan sa pamahalaan.
- Mapabilis ang panlipunan at pang-ekonomiyang pagunlad.
- Mapabuti ang mga serbisyong pampubliko.

REHIYON IV-A

**CA
R**

CAVITE

**LA
ZON**

LAGUNA

BATANGAS

BA

RIZAL

QUEZON

**CAVIT
E**

CAVITE

- Pinakamaliit na lalawigan sa sa Rehiyon.
- Mabilis ang pagunlad ng ekonomiya.
- Ang kabisera nito ay Imus, Cavite.
- Tagalog, Chavacano at Ingles.
- Hanapbuhay: Pagsasaka
- Pinya, Papaya, Saging at mga sariwang gulay.

TAGALOG

Abo

Abre-lata

Dalagita

Binata

Kalbo

Kamag-anak

Kamay

Kapatid

ENGLISH

Ash; Gray

Can opener

Teenage girl

Single male

Bald

Relative

Hand

Sibling

CHAVACANO

Senisa

Abri lata

Muchacha

Baguntaw

Panot

Paryenti

Manu

Ermana;
Ermanu

Pangkat Etniko

Ang grupo o pangkat ng mga taong samasamang naninirahan sa isang lugar na may sariling wika, kultura, tradisyon at paraan ng pamumuhay ay tinatawag na *Pangkat Etniko*.

Tagalog

Ang Tagalog ay nagmula sa salitang “Taga-ilog” na nangangahulugang nakatira sa baybaying ilog o tabi ng ilog. Ito pinakamalaking pangkat etniko sa bansa na sinusundan ng Bisaya. Ito ay matatagpuan sa mga rehiyon ng Pambansang PunongRehiyon (NCR), ang buong Rehiyon-IV (**CALABARZON** at MIMAROPA) at ilang bahagi ng Rehiyon III.

MGA KAPISTAHAN N

➤ **MARDICAS DANCE**

- Sayaw ng digmaan
- Kilala sa bayan ng Ternate

➤ **KARAKOL DANCE**

- Street Dancing
- Pagparada ng mga santo
- Tabi ng Ilog

➤ **SANGHIYANG/SAYAW SA APOY**

- Ritwal ng pagaalay kay Bathala para sa magandang ani.
- Pagbibigay salamat para sa kagalingan ng sakit.

MGA MANUNULAT AT AKDA

Efren Reyes Abueg

- March 03, 1937 sa Tanza, Cavite.
- Nobelista, kuwentista, mananaysay, at kritiko ng kanyang panahon.
- Don Carlos Palanca Memorial Awards For Literature.
- Pang-alaalang Gawad Balagtas (1969)
- Gawad Pambansang Alagad ni Balagtas (1992)

Mga akda;

- Mga Limot Na Bayaning Manunulat Ng Cavite
- Mabangis Na Lungsod
- Isang Pilipinong Literatura Sa Bagong Paraiso

Pascual H. Poblete

- May 17, 1858 sa Naic, Cavite.
- Mandudulang may maapoy na pagmamahal sa bayan.
- Ginising ang damdaming makabayan ng mga Pilipino.
- Tinawag na “Ama ng pahayagan” dahil sa pagtatag ng pahayagang El Grito Del Pueblo (Ang Tinig ng Bayan) noong panahon ng amerikano.
- Isa sa mga nagsalin ng Tagalog ng Noli Me Tangere ni Rizal.

Mga Akda:

- Noli Me Tangere (Isa sa mga nagsalin sa tagalog.

Alejandro G. Badilla

- March 10, 1906 sa Rosario, Cavite.
- Makata, sanaysayista, at kuwentista.
- Itinatag ang “Kapisanang Balagtas” na naglalayon na paunlarin ang wikang tagalog.
- “Ama ng makabagong tulang tagalog”.

Mga Akda:

- Piniling mga Tula ni AGA (tula, 1965)
- Tanagabadilla (tula, 1964; 1965)
- Sing-ganda ng Buhay (nobela, 1947)

Rogelio Ordonez

- September 24, 1940 sa Imus, Cavite.
- Ang mga akda ay patungkol sa realidad ng buhay.
- **Manunulat sa:**
  - Liwayway Magazine
  - Pilipino Free Press
  - Asia-Philippines Leader
  - Pilosopong Tasyo
  - Diario Uno
  - Pinoy Weekly

Mga Akda:

- Dugo Ni Juan Lazaro
- Si Anto

LAGUN

A

LAGUNA

- Kastilang salita na *lago* na nangangahulugang lawa.
- Halos pinapaligiran ng Laguna ang **Laguna de Bay**, pinakamalaking lawa sa bansa.
- Kapanganakan ni Rizal.
- **Klima:** Tagtuyot mula Nobyembre hanggang Abril.
- Maraming mga resorts.
- Sierra Madre, Mount Makiling, at Mount Banahaw.

MGA KAPISTAHAN N

Coconut festival

- San Pablo, Laguna
- Ika-15 ng Enero
- St. Paul the Hermit

Bangkero Festival

- Pagsanjan, Laguna
- Tuwing ikalawang lingo ng marso
- Ipakita ang kagitingan ng mga bangkero

Tsinelas Festival

- Footwear Capital of Laguna.
- "Liliw Gat Tayaw Tsinelas".
- Huling lingo ng Abril.

Pinya Festival

- Calauan, Laguna.
- Tuwing ikalawang lingo ng mayo.
- kasabay ang pagdiriwang ng kapistahan ni San Isidro Labrador, ang kanilang patron.

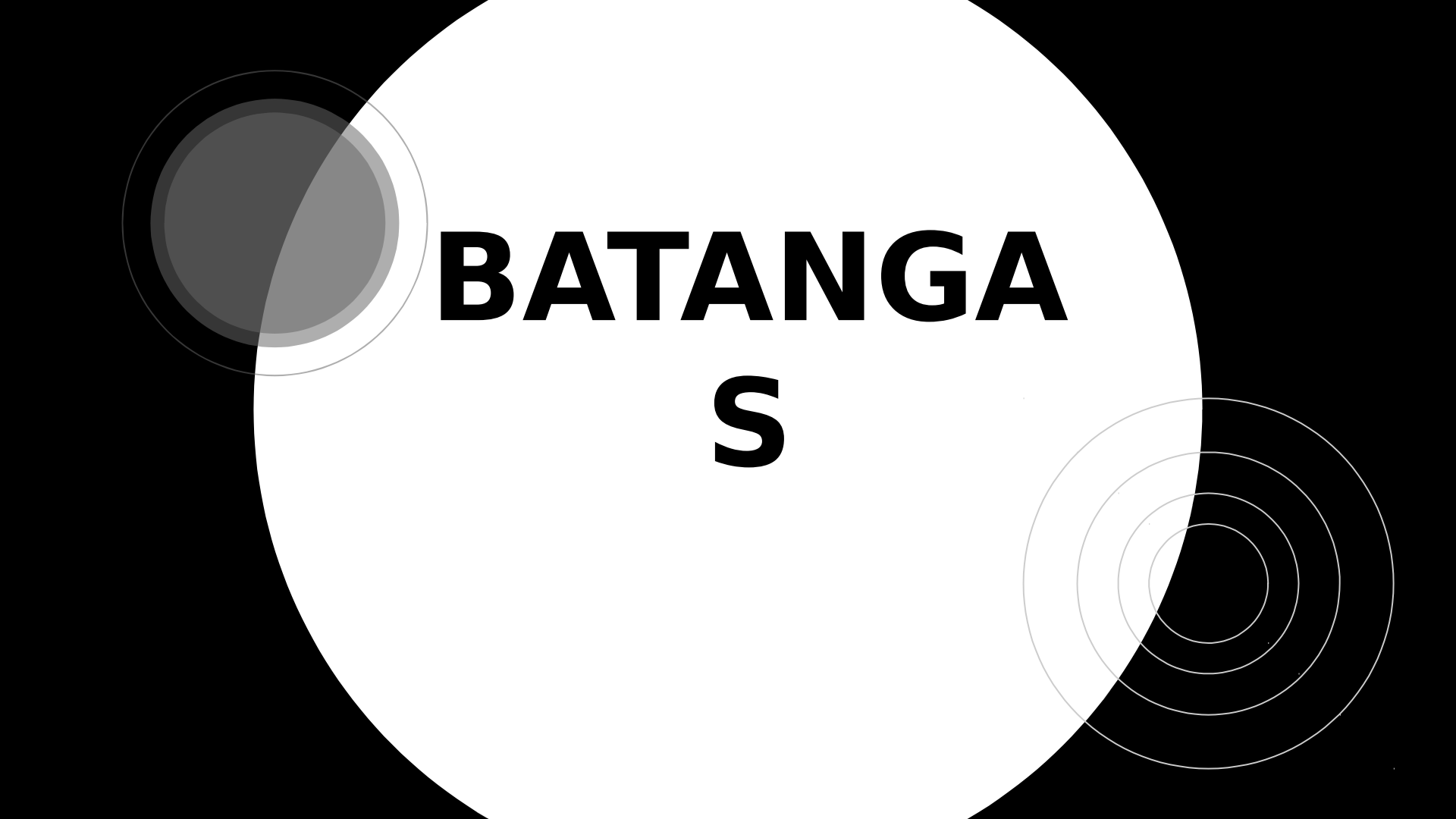
MGA MANUNULAT AT AKDA

Jose Rizal

- Dr. José Protacio Rizal Mercado y Alonso Realonda.
- 19 Hunyo 1861– 30 Disyembre 1896
- Calamba, Laguna
- Isang pilipinong bayani na tanyag sa pagsusulong ng pagbabago sa pilipinas noong panahon ng pananakop ng kastila.

Mga Akda:

- Sa aking mga kababata
- Noli Me Tangere (Huwag mo akong salingin)
- El Filibusterismo
- Sobre la indolencia de los Filipinos
- Filipinas Dendro de cien anos (Ang Pilipinas sa loob ng isangdaang taon)

BATANGA

S

BATANGAS

- “La Provincia del Cumintang,”
- Batangas City, Batangas.
- “Puso ng katagalugan”
- **Produkto:** Barako at balisong.
- Batangueño at Batangueña
- Central Azucarera Don Pedro

MGA KAPISTAHAN N

Lechon Festival

- Balayan, Batangas
- Hunyo 24
- San Juan Bautista

Subli-an Festival

- Bauan, Batangas
- Hulyo 23
- Nagsimula bilang debosyon sa banal na krus
- Pinapakita ang kultura at pamumuhay sa bayan

Tinapay Festival

- Cuenca, Batangas
- Home of the Bakers
- Pebrero 7-13
- “Our Lady of Peace and Good Voyage”

MGA MANUNULAT AT AKDA

Teodoro Agoncillo

- Nobyembre 09, 1912 – Enero 14, 1985
- Kilala sa kontribusyon sa pagsulat ng kasaysayan ng Pilipinas
- "Ten Outstanding Young Men (TOYM)", ng Junior Chamber of the Philippines noong 1963
- "Distinguished Scholar of the University of the Philippines" noong 1968.

Mga Akda:

- "Ang Kasaysayan ng Pilipinas"
- "The Revolt of the Masses"
- "The Story of Bonifacio and the Katipunan"

RIZAL

RIZAL

- Morong, Rizal
- Kilala sa larangan ng painting at musika
- Duyan ng Pambansang Sining
- Pambansang Alagad ng sining na sina Carlos “Botong” Francisco, Vicente Manansala, Maestro Lucio San Pedro.
- **Hanapbuhay:** pagbababuyan, pagsasaka.

MGA KAPISTAHAN N

Higantes Festival

- Angono, Rizal
- Pista ni San Clemente
- Nobyembre 23
- Ang mga lalaking deboto ay pinagpaparada sa mga kalsada na may kargang imahe ni San Clemente. Kasama nila ang mga pahadores at ang mga higante

MGA MANUNULAT AT AKDA

Ligaya Tiamson Rubin

- Angono, Rizal
- Dating propesor sa U.P

Mga Akda:

- Paano Nagsusulat ang Isang Ina? (How a Mother Write a Poem?)— 1981 Carlos Palanca Memorial Awards for Literature Third Place
- Turning Back and Moving Back— 1980 Carlos Palanca Memorial Awards for Literature Third Place

QUEZO
N

QUEZON

- Ipinangalan kay Pres. Manuel L. Quezon (Ama ng Wikang Filipino/Pambansa)
- Dating pangalan ay Kalilayan
- Lucena, Quezon
- Pangunahing pinagkukunan ng produktong Niyog (Langis ng Niyog at Copra)

MGA KAPISTAHAN N

Pahiyas Festival

- Lucban, Quezon
- Mayo 15
- San Isidro Labrador
- Pasasalamat sa magandang ani
- Pagprusisyon ng imahe ni San Isidro.
- Lahat ng mga bahay sa bayan ay pinapalamutian ng kanilang mga ani.

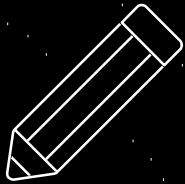
MGA MANUNULAT AT AKDA

Claro M. Recto

- 8 Pebrero 1890 – 2 Oktubre 1960
- Tayabas, Quezon
- Isang politiko, makata at manunulat.
- Ama ng Konstitusyong 1935

Mga Akda:

- *A realistic economic policy for the Philippines*. Speech delivered at the Philippine Columbian Association, September 26, 1956.
- *On the Formosa Question*, 1955
- *The Philippine survival: Nationalist essays by Claro M. Recto*, 1982

REHIYON 4B: MIMAROP

A

**Occidental
Mindoro**

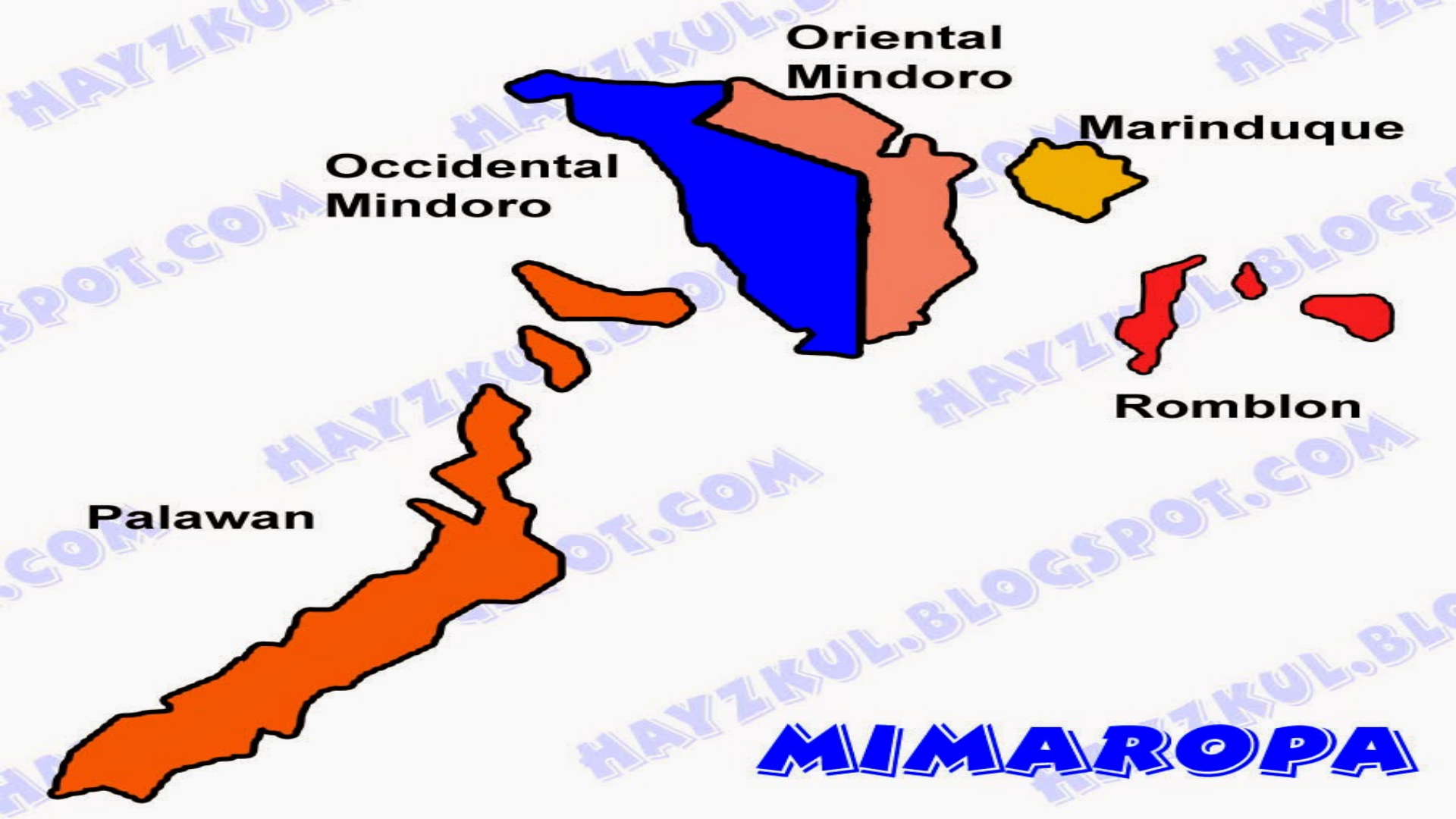
**Oriental
Mindoro**

Marinduque

Romblon

Palawan

MIMAROPA

- ✓ isang rehiyon sa bahagi ng Luzon, na may kabuung sukat na 27,455.9 kilometro kwadrado
- ✓ binubuo ng mga sumusunod na mga lalawigan: Mindoro (Occidental Mindoro at Oriental Mindoro), Marinduque, Romblon at Palawan
- ✓ Treasure Trove of Southern Luzon

- ✓ Executive Order No. 429
- ✓ Administrative Order No. 129
- ✓ Republic Act No. 10879

BATANGAS

**OCCIDENTAL
MINDORO**

**ORIENTAL
MINDORO**

SABLAYAN

Mindoro Strait

Kasaysayan:

- ✓ Ma-i o Mait
- ✓ Mina de Oro
- ✓ minahang ginto

- ✓ ika-pito sa pinakamalaking pulo sa Pilipinas
- ✓ matatagpuan sa timog-kanlurang Luzon at hilaga-silangan ng Palawan
- ✓ bago pa nang panahong iyon, simula noong 1921, isang lalawigan lamang ang pulo
- ✓ tanyag sa tamaraw at magagandang tanawin

1

**ORIENTAL
MINDORO**

✓ **Filipino:** *Silangang Mindoro;*

✓ **Kastila:** Mindoro Oriental

✓ **Calapan**

➤ pinakasentro ng pag-unlad

✓ pinagmamalaki ang puting baybay-dagat at mga sinisisid na lugar

- ✓ nahahati sa **14 na mga bayan at 1 lungsod**
- ✓ inaasahan ang **turismo**, at **nag-aani ng mga prutas** para kumite
- ✓ **Tagalog, Mangyan, Buhid**
- ✓ Iraya, Alangan, Tadyawan, Tawbuid, Buhid, at Hanunoo

**MAGAGANDANG
TANAWIN SA
ORIENTAL
MINDORO**

PUERTO

TAMARAW FALLS

BULALACA

**2 OCCIDENTA
L
MINDORO**

OCCIDENTAL MINDORO

MAMAMAYAN	PANGUNAHING PRODUKTO	HANAPBUHAY	KLIMA
<ul style="list-style-type: none"> -TAGALOG (70%) -ILOKANO (15%) -BISAYA (10%) -MANGYAN	<ul style="list-style-type: none"> -PALAY -NIYOG -MGA PRUTAS -MGA BUNGANG UGAT (ROOT CROPS) -GULAY	<ul style="list-style-type: none"> -PAGTATANIM PANGINGISDA -PAGMIMINA	<ul style="list-style-type: none"> -TAG-TUYOT (Dec-Mayo) -TAG-ULAN

- ✓ **Tagalog:** *Kanlurang Mindoro,*
- ✓ **Kinaray-a:** *Natungdan ka Mindoro,*
- ✓ **Ilokano:** *Laud nga Mindoro,*
- ✓ **Spanish:** *Mindoro Occidental*

✓ **Mamburao**

➤ kapital

✓ **San Jose**

➤ pinakamalaking munisipalidad

**MAGAGANDANG
TANAWIN SA
OCCIDENTAL
MINDORO**

APO REEF

BUNDOK NG SUSONG DALAGA

MGA MANUNULAT NG MINDORO

Antoon Postma

- ✓ isang antropologo na nagsulat ng libro ukol sa mga tula na nagawa ng mga Mangyan
- ✓ nakatira sa tribo ng Hanunoo sa Mindoro

Mga Akda:

- ✓ **MGA Ambahan
Mangyan = Mangyan
Treasures: Tribal
Filipino Indigeneous
Poetry**
- ✓ **Mangyan Treasures**

Néstor Vicente Madali González

- ✓ 8 Setyembre 1915 - 28
Nobyembre 1999
- ✓ pinanganak sa Romblon,
Romblon ngunit pinalaki sa
Oriental Mindoro

Néstor Vicente Madali González

- ✓ Habang nasa Manila, nagsulat si Gonzales para sa *Philippine Graphic* at naging patnugot para sa *Evening News Magazine* at *Manila Chronicle*
- ✓ Iprinoklama na *National Artist of the Philippines* si N.V.M Gonzales noong 1997

Mga Akda:

❖ **Nobela**

- ❑ *The Winds of April* (1941)
- ❑ *A Season of Grace* (1956)
- ❑ *The Bamboo Dancers* (1988)

❖ **Short fiction**

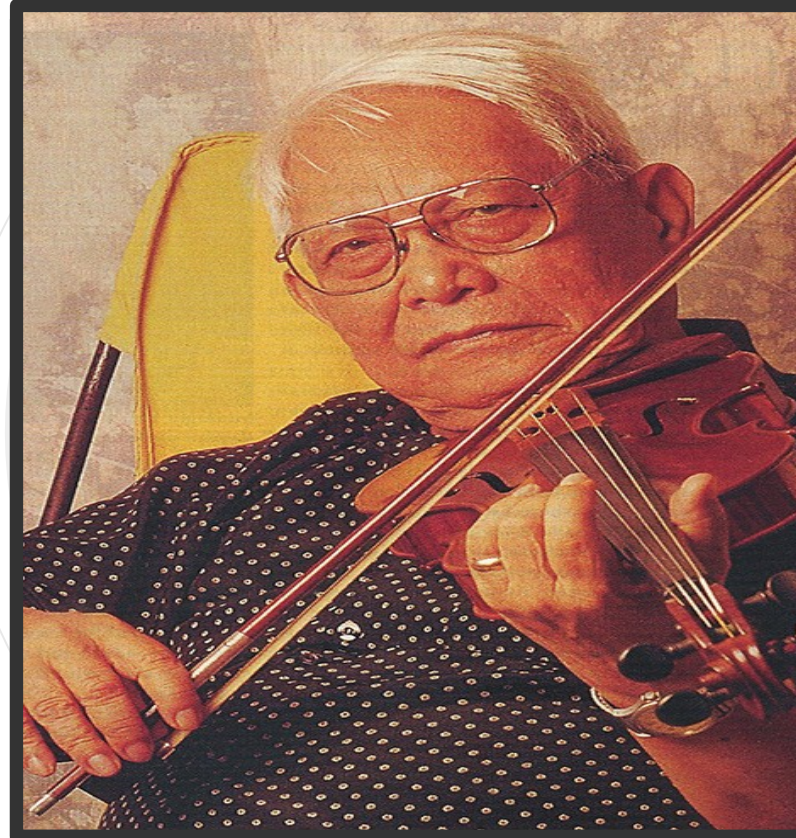
- ❑ *A Grammar of Dreams and Other Stories*
- ❑ *The Bread of Salt and Other Stories*

Mga Akda:

❖ Essays

- ☐ *A Novel of Justice:
Selected Essays*
- ☐ *Work on the Mountain*

Macario Gonzales Adriatico

- ❖ Isinilang siyá noong 10 Marso 1869 sa Calapan, Mindoro
- ❖ isang iskolar, peryodista, manunulat, at politiko na kinikilála bílang “Ama ng *City Charter* ng Maynila.”
- ❖ sumulat ng magandang alamat ng Mindoro na pinamagatan niyang “La Punta de Salto” o Ang Pook na Pamulaan

Macario Gonzales Adriatico

- ❖ naging patnugot siyá ng *Diario de Filipinos* ng Partido Conservador at nagkapag-ambag sa mga pahayagang *La Moda Filipina*, *La Independencia*, *El Renacimiento*, *La Cultura Filipina*, *El Ideal*, at *Domus Aurea*

BANTAYO G WIKA

3

MARINDUQUE

Marinduque

MARINDUQUE

HUGIS-PUSO NA ISLA

TAG-ULAN at TAG-INIT

TAGALOG

PANGINGISDA at
PAGTATANIM

MORIONES FESTIVAL

PANGUNAHING PRODUKTO
(BIGAS, MAIS, ASUKAL)

BINUBUO NG 6 NA MUNISIPALIDAD
(BOAC, BUENAVISTA, GASAN,
MOGPOG, STA. CRUZ, TORRIHOS)

- ✓ naging bahagi dati ng Batangas at Quezon
- ✓ tinatawag na Heart of the Philippines

MAGAGANDANG TANAWIN SA MARINDUQUE

MOUNT MALINDIG

PAADJAO FALLS

4

ROMBLON

CONCEPCION

BANTON

CORCUERA

CALATRAYA

SAN ANDRES

SAN AGUSTIN

ROMBLON

ODIONGAN

STA. MARIA

MAGDIWANG

CAJIDIACAN

SAN FERNANDO

FERROL

ALCANTARA

LOOC

SANTA FE

SAN JOSE

ROMBLON

KATUTUBO

TRIBO NG MANGYAN

NEGRITO NG PANAY

**HANAP-
BUHAY**

PAGMAMARMOL

PANGINGISDA, PAGTATANIM

KASAYSAYAN

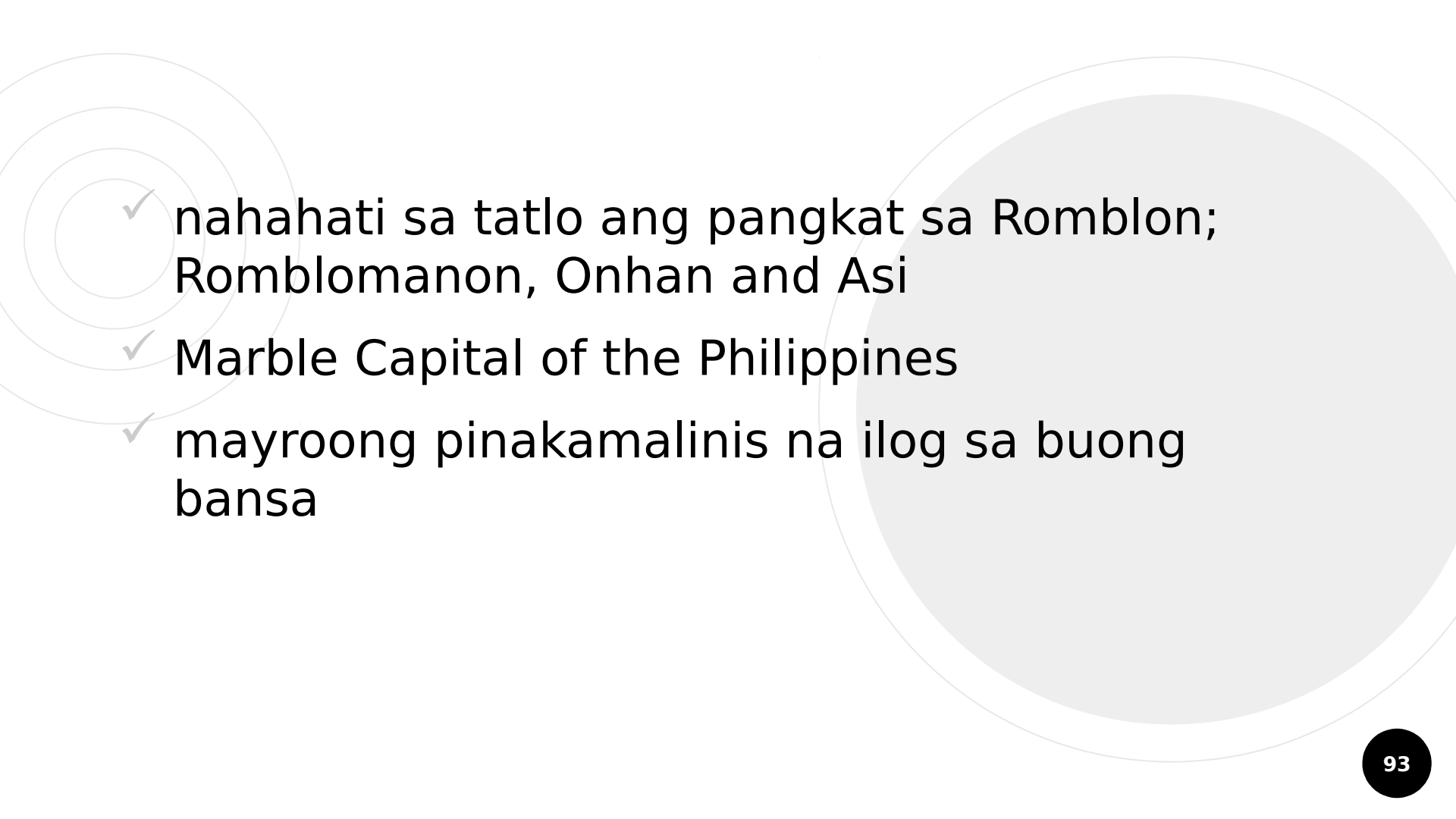
NAGALUMYOM

**MADALAS MAKARANAS NG
BAGYO**

PRODUKTO

MARMOL

NIYOG

-
- ✓ nahahati sa tatlo ang pangkat sa Romblon; Romblomanon, Onhan and Asi
  - ✓ Marble Capital of the Philippines
  - ✓ mayroong pinakamalinis na ilog sa buong bansa

MGA PISTA SA ROMBLON

BANIRAY

TALABUKON

MANUNULAT NG ROMBLON

Gabriel Fabrero Fabella

- ❖ Isinilang sa Bantong, Romblon noong ika-18 ng Marso 1898
- ❖ Tinaguriang 'Ama ng Hunyo 12,' 1898"

5

PALAWA

N

PALAWAN

```
graph TD; PALAWAN([PALAWAN]) --- KASAYSAYAN[KASAYSAYAN]; PALAWAN --- HANAPBUHAY[HANAPBUHAY]; PALAWAN --- KLIMA[KLIMA]; KASAYSAYAN --- PA-LAU-YU[PA-LAU-YU]; KASAYSAYAN --- PARAGUA[PARAGUA]; KASAYSAYAN --- PALAWANS[PALAWANS]; HANAPBUHAY --- PANGINGISDA[PANGINGISDA]; HANAPBUHAY --- PAGSASAKA[PAGSASAKA]; HANAPBUHAY --- PANGANGASO[PANGANGASO]; HANAPBUHAY --- PAKIKIPAGKA_LAKALAN[PAKIKIPAGKA LAKALAN]; KLIMA --- TAG-ULAN[TAG-ULAN]; KLIMA --- TAG-ARAW[TAG-ARAW];
```

KASAYSAYAN

PA-LAU-YU

PARAGUA

PALAWANS

HANAPBUHAY

PANGINGISDA

PAGSASAKA

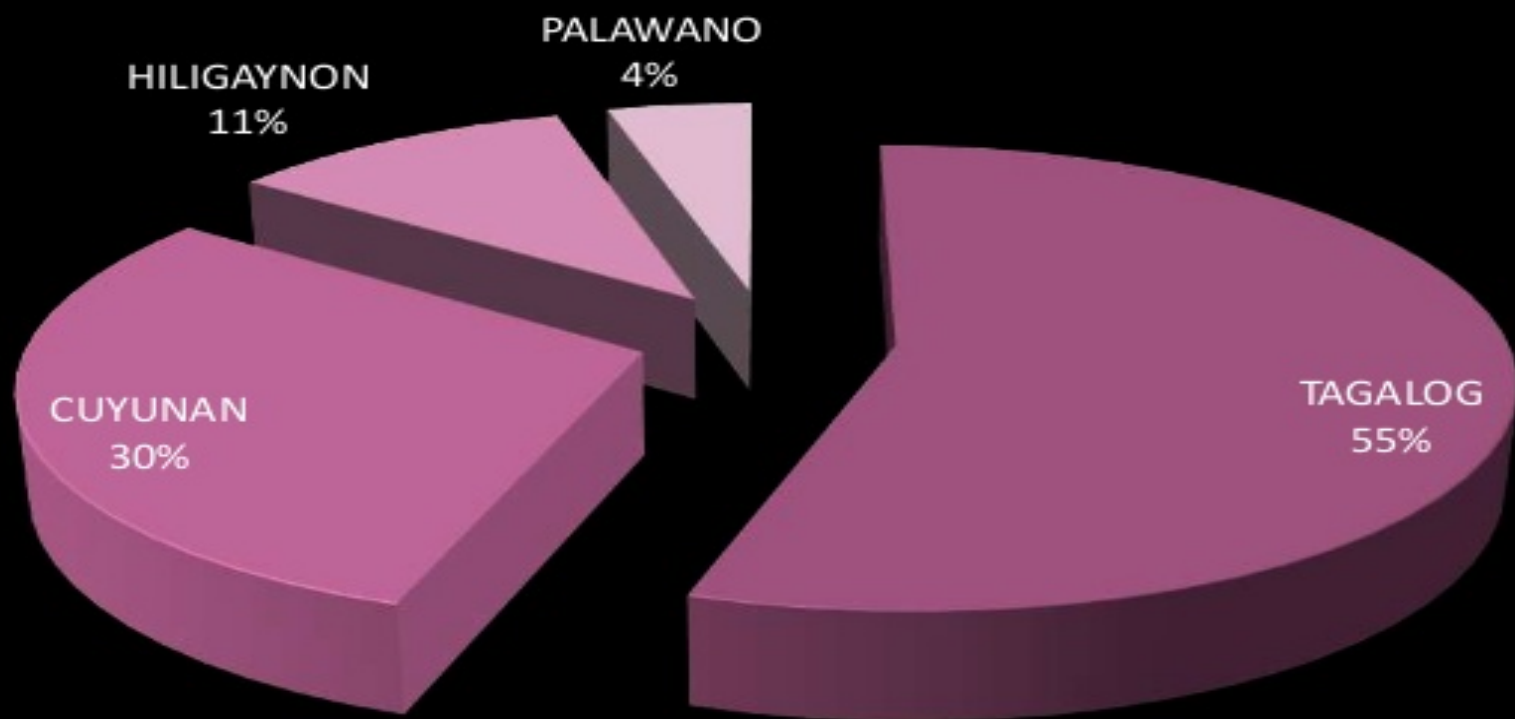
PANGANGASO

PAKIKIPAGKA
LAKALAN

KLIMA

TAG-ULAN
TAG-ARAW

WIKA SA PALAWAN

- ✓ ang Lungsod ng Puerto Prinsesa ang kabisera
- ✓ nahahati sa 23 na lungsod at isang munisipalidad
- ✓ ang Isla ng Palawan ay itinuring ng National Geographic Traveler magazine na pinakamagandang isla

Mamamayan

* Palawan - Tagbanwa, Pala'uan, Molbog, Ke-ney at Batak

MAGAGANDANG TANAWIN SA PALAWAN

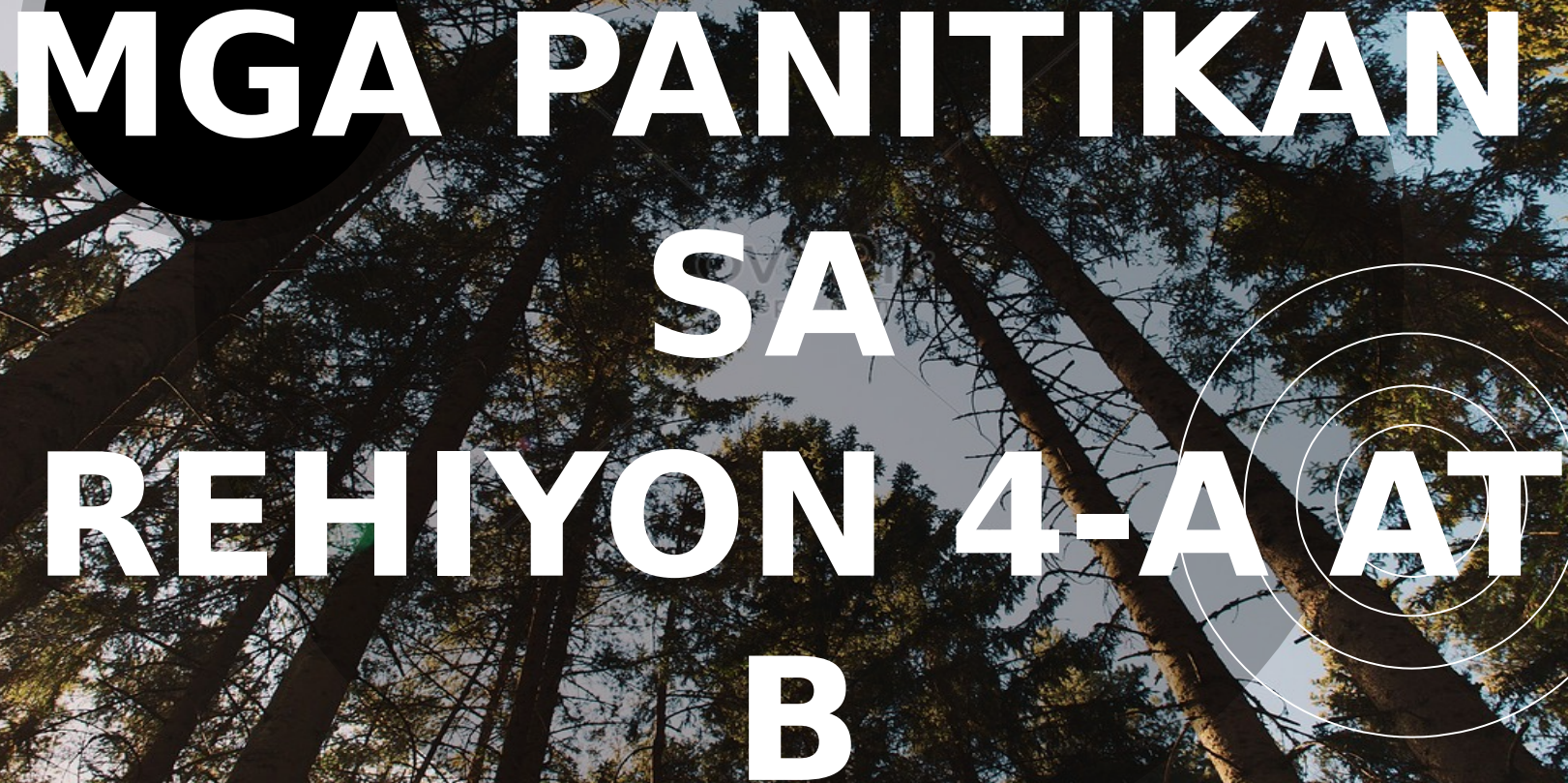
TABON CAVE

EL NIDO

TUBBATAHA REEF

**MGA PANITIKAN
SA
REHIYON 4-A AT
B**

Ambahan

- ✓ tulang paawit na ginagamitan ng iskrip
- ✓ paksa nito ay panunuyo at pag-ibig
- ✓ may sukat na pipituhin
- ✓ kadalasan na nakasulat sa mga kawayan sa Surat Mangyan

© Mangyan Heritage Center

Ambahan 68

HANUNO-MANGYAN	ENGLISH	TAGALOG
<p> ḥ ḥ̄ ṽ ḥ̄ ʒ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ṽ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ʒ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ ḥ̄ </p>	<p>The bamboo in <i>Marigit</i> That I saw at first approach Was just sprouting and still small. When I saw it yesterday, It was standing firm and thick Ready now to build a floor.</p>	<p>Kawayan sa <i>Marigit</i> Pag tanaw ko, palapit Labong pa siyang kay liit Nang daanan ko pabalik Siksikan mga tinik Mainam nang pang- sahig!</p>

Ambahan 4

HANUNO-MANGYAN	ENGLISH	TAGALOG
<p>Ɔ ʌ ʎ Ɓ ɀ Ɂ ɂ</p>	<p>Don't be noisy, baby dear!</p>	<p>H'wag ka ngang magulo</p>
<p>̄Ɔ ʌ Ɓ ɀ Ɂ ɂ Ƀ</p>	<p>The wild <i>iro</i> might come here.</p>	<p>May laog nanunubok</p>
<p>Ʉ Ʌ ̄Ɂ ɀ Ɂ ɂ Ƀ</p>	<p>The one out of the deep woods.</p>	<p>Mula gubat susugod Wala kitang panghamok</p>
<p>̄Ɔ ʌ Ƀ ɀ Ɂ ɂ Ƀ Ʉ</p>	<p>How to fight him when he comes?</p>	<p>Sibat nati'y napulpol</p>
<p>Ɔ ʌ Ƀ ʌ ɀ ʌ Ɂ</p>	<p>Broken is our spear in two</p>	<p>Itak ay anong purol!</p>
	<p>and our bolo disappeared!</p>	

Urukay

- ✓ tulang paawit na puspos ng mga salita ng karunungan at katutubong ulat ng mga matatanda
- ✓ sinasaliwan ng gitara, plawta, lira o anumang “string instrument”
- ✓ gumagamit ng wawaluhin na taludtod
- ✓ kadalasan na ginagamit sa panliligaw

Buhid urukays from

***The Mangyans of Mindoro* by Violeta B. Lopez.**

== L = L ≡ □ ϕ 4.

= ∩ ∪ ∩ ∪ [≡] 4, 4 ϕ

= ∪ ∩ ∪ ∩ [≡] 4, ∪ 4.

∪ ϕ = 4, ∪ + □ ∪

[≡] 4, L □ = 4, ∩ ϕ ∩ ≡

∪ T 4 □ ∩ = T □

Kahoy-kahoy kot malago
Kabuyong-buyong sing ulo
Kaduyan-duyan sing damgu,
Dalikaw sa pagromedyu
Singhanmu kag sa balay barku
Anay umabut ka nimu.

*Like a tree overgrown with
branches*

*My mind is full of turmoil
Though loaded with pain and grief
My dreams continually seek for an
end,*

*Let it be known that I am on my way
Perchance you'll catch up with me.*

My Islands

- ✓ gawa ni N.V.M. Gonzales
- ✓ tungkol ito sa pagmamahal ng awtor sa kanyang sariling bansa
- ✓ Inilarawan niya dito kung gaano kaganda ang ating bansa

Panubong

- ✓ tulang paawit na nagpaparangal sa isang dalagang may kaarawan o panauhin sa kanilang baryo
- ✓ Pamutong o putungan sa mga tagalog na ang kahulugan ay pagpuputong ng mga bulaklak sa dalagang may kaarawan

Moriones (Dulang Panlibangan)

- ✓ ginaganap tuwing Mahal na Araw, Miyerkules hanggang Biyernes Santo
- ✓ nagsusuot ng mga maskarang may iba't ibang kulay
- ✓ kumakatawan ito sa Senturyong Romano
- ✓ pinakabayani si Longinus

Manimimbim (Epiko ng Palawan)

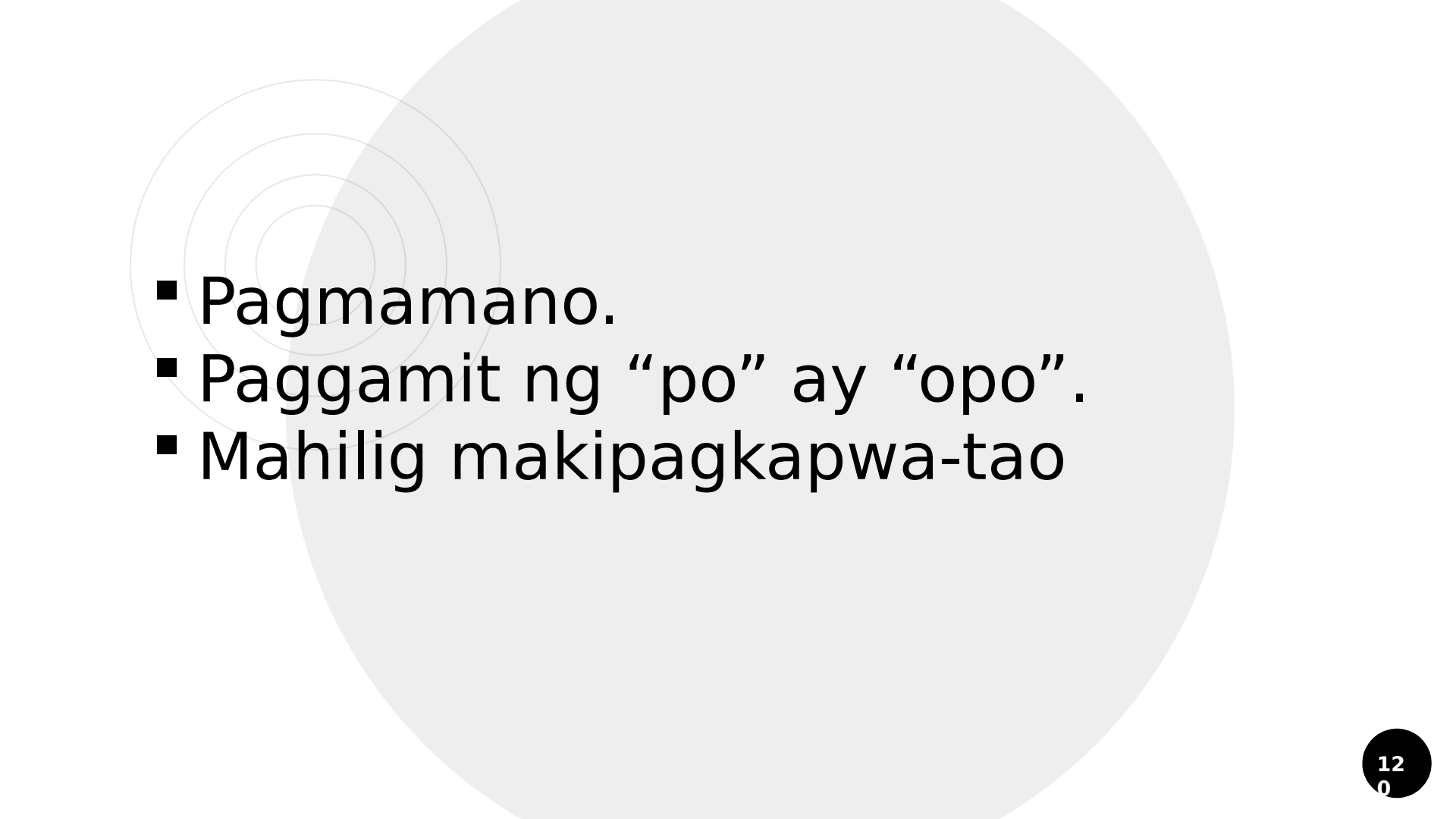
- ✓ isa sa mga nalikom at reirekord ng etnolohistang Pranses na si Nicole Revel sa kaniyang pagsasaliksik sa Palawan
- ✓ narinig niya ang epikong-bayan kay Masinu
- ✓ nalathala ito sa Paris noong 2000 na may kalakip na mga salin sa Pranses at Ingles

Kudaman (Epiko ng Palawan)

- ✓ Isa sa umaabot sa 60 tultul o epikong-bayan ng pangkating Palawan na nakolekta ni Nicole Revel-Macdonald pagkatapos ng 20 taóng saliksik mulang 1970
- ✓ inawit ni Usuy, isang babaylang Palawan, at ilang gabi niya itong inawit
- ✓ isinalin sa Filipino ni Edgar B. Maranan ang tultul nang ilathala noong 1991.

MGA PANINIWALA AT NAKAGAWIAN

-
- Pagmamano.
  - Paggamit ng “po” ay “opo”.
  - Mahilig makipagkapwa-tao

MGA PANINIWALA

- ✓ Pamagpag
- ✓ Pamago
- ✓ Peda-peda
- ✓ lagyo-lagyo
- ✓ dugayan

Putong

- ✓ magiliw sa pagtanggap ng bisita ang mga taga-marinduque.
- ✓ ang bisita ay pinauupo at sinusuotan ng koronang yari sa bulaklak
- ✓ aalayan ng sayaw at awit ng mga babaeng taga-marinduque.

Pabasa

- ✓ tradisyon tuwing Mahal na Araw
- ✓ ginugunita ang buhay ni Hesukristo sa pamamagitan ng mga berso o tula na inaawit sa iba't-ibang tono

MORIONES

MGA PAMAHIIN

Sa Kusina:

- Bawal kumanta sa harap ng kalan
- Bawal kumanta sa harap ng hapag-kainan
- Bawal paglaruan ang apoy
- Hindi dapat makabasag ng pinggan sa araw ng okasyon

Sa Kasal:

- Bawal isukat ang damit pangkasal.
- Bawal magkita ang magkapareha bago ang araw ng kasal.
- Dapat unahan ng babae ang lalaki na lumabas sa simbahan.
- Kapag umulan sa araw ng kasal.
- Bawal ikasal ang magkapatid sa oarehas na taon
- Bawal mamatay ang kandila ng ikakasal.

Pag may patay:

- Bawal magkamot ng ulo.
- Bawal matulog sa tabi ng kabaong.
- Pagsuotin ng pulang damit ang mga bata/Pagtawid ng mga bata sa kabaong.
- Dapat putulin ang kwintas na nakakabit sa mga namayapa.

Iba pang pamahiin:

- Bawal maggupit ng kuko sa gabi.
- Friday the 13th.
- Paggising sa alas tres ng madaling araw.
- Kapag may nakita kang taong pugot ang ulo/pogot na ulo.

ALAMAT

ALAMAT NG BUNDOK BANAHAW

ALAMAT NG KAYMITO

ALAMAT NI MARIANG MAKILING

ANG ALAMAT NG MINDORO

ANG ALAMAT NG ROMBLON

**ANG KWENTO
TUNGKOL SA
GININTUANG BARKO
NI LOLO AMANG**

ALAMAT NG PRINSESANG MARMOL

ALAMAT NG PATING

MGA AWITING BAYAN

- Baka Maputikan
- Sa aming pagdating (Harana)
- Kasagutan sa Pusong Umiibig
- Kasagutan sa Pagsinta
- Lahat ng Bagay sa Mundo
- Kundiman
- Kahilingan
- Ligaya ng isang magulang
- Sagot sa kahilingan
- Ako'y bulaklak.

MINDORO SONG

MGA SALAWIKAIN

Salawikain

- Kapag ang nauna'y tamis, mahuhuli'y pait.
- Nagpapakain kana't masama ang loob, ang pinakai'y di nabubusog.
- Anuman ang luto at siya nang siya , pilit sasawaa't hahanap ng iba.
- Ang kaunting sira't di mo lagyan ng tagpi, pakakaraan ng malaking sisi.
- Bago gawin ang sasabihin, makailang iisipin.

- Mayaman ka ma't marikit; Maganda ang pananamit, Pag wala kang tagong bait, Walang halagang gahanip.
- Ang mabigat gumagaan, kapag napagtutuwangan.
- Ang taong mapanaglihi, lumigaya man ay sawi.